IERI, FOTBALIST IUBIT; AZI, INGINER PREȚUIT

Crîsnic degajează cu mîna la Farcaș II. Un dribling scurt urmat de o lansare în adîncime și Paraschiva, angajat pe extrema dreaptă, își încheie cursa cu o centrare la marginea careului. Venit din urmă, cel care inițiase acțiunea, mijlocașul înalt și blond al Jiului, o finalizează printr-un șut sec din voleu, mingea oprindu-se în plasă...

Secvența descrisă mai sus s-a petrecut cu ani în urmă la un meci dintre Jiul și Petrolul care a coincis cu debutul juniorului EMERIC FARCAȘ *în Divizia A.*

Timpul s-a scurs pe nesimțite. Și astăzi, ca și atunci, „Imi" Farcaș a rămas fidel stadionului. Cu singura deosebire că verdele gazonului a fost înlocuit cu locul rezervat în tribună, de unde cu ochiul spectatorului obiectiv privește la mai tinerii săi urmași.

— „Parcă a fost ieri — povestește Farcaș II — cînd după orele de curs încingeam cîte o miuță pe cine știe ce maidan din Petroșani, ghiozdanele ținînd loc de bare, cu mingea de cîrpă scoasă din ghiozdan. Numai cînd se întîmpla să se îmbolnăvească vreunul din bunii mei prieteni, Cosma, Szökö, Vasiu, Gabor, Pintea *sau* Coidum *„meciul" nu mai avea farmec".*

Legitimat la pitici din anul 1945, sub îndrumarea antrenorului Coloman Braun — Bogdan, Farcaș *este preferat pe postul de centru înaintaș sau extremă stîngă. Din 1947 urmează rodajul la juniori, uneori fiind și rezervă la echipa mare.*

Intr-o simbătă, cu ocazia unei deplasări la Tîrgu Mureș, conducătorul echipei era chiar tatăl juniorului. O parte dintre băieți își exprimau regretul că Imi *nu se află printre ei.* „Nu i-am dat eu voie, căci astăzi are teză la matematică. La ora asta se află în școală". *O clipă mai tîrziu, în hohotele de rîs ale celor din autobuz,* Imi, *liniștit, își încheia tema la matematică.*

Tînărul Farcaș a crescut în cartierul Aeroport, unde tatăl său, Emeric Farcaș, era mecanic la Atelierele C.F.R. Petroșani. Aici, în curtea Atelierelor, pe un maidan, a început să dea primele lovituri de picior la minge.

Intîmplarea face ca în acea vreme, în anii 1945—1946, Atelierele C.F.R. să aibă o echipă de fotbal, care activa în campionatul regional. Printre jucătorii ei se numărau și cîțiva muncitori de la Uzina electrică Vulcan, care, în timpul liber, se antrenau pe același maidan. Printre ei, Emeric Farcaș, tatăl.

EMERIC FARCAȘ

Atașat de culorile clubului, Emeric Farcaș activează fără întrerupere 11 ani la Jiul, echipă la care și-a cizelat talentul, a trăit bucurii și insatisfacții, într-un colectiv puternic sudat sufletește, împreună cu Crîsnic, Balogh, Panait, Vasiu, Romoșan, Guță Tănase, Pop IV, Paraschiva, Cricovan, Farcaș I, Gabor, Deleanu *și alții.*

Concomitent cu activitatea sportivă, în anul 1952 trece cu succes examenul de admitere la Institutul de mine din Petroșani, secția Electromecanică. Studentul și fotbalistul Farcaș *își împarte zilnic timpul între gazonul stadionului și amfiteatrul sălilor de curs, în așa fel, încît astăzi, pe oricine ai întreba despre el în Valea Jiului, îți va răspunde cu mîndrie:* „Inginerul Farcaș este un exemplu pentru noi toți".

În anul 1957 este „anul marilor evenimente", un an plin de satisfacție; devine inginer, este selecționat în reprezentativa secundă a țării și își întemeiază o familie. Multiplele sarcini profesionale îl obligă să abandoneze, poate prea repede, fotbalul. Așa că în toamna anului 1961 copilul adulat al Văii Jiului își ia rămas bun de la echipamentul alb-negru al minerilor.

Înzestrat cu puternice trăsături morale și de caracter, comunistului Emeric Farcaș *i se încredințează funcții de răspundere la o serie de întreprinderi cu profil carbonifer ca: Uzina electrică Vulcan, Combinatul Carbonifer, Mina Petrila, Mina Dilja, pentru ca astăzi, după 11 ani de succese profesionale, să dețină funcția de director la Intreprinderea de industrie locală din Petroșani.*

...Recenta partidă dintre Jiul și A.S.A. Tg. Mureș se încheiase cu un scor alb. Puțin cam abătut de semieșecul pe teren propriu al adoraților lui, Emeric Farcaș *a ținut să spună:* „Condițiile de viață și de pregătire ale fiecărui fotbalist sînt substanțial superioare față de trecut. Și în Valea Jiului, ca și pretutindeni pe întinsul patriei, e de neconceput ca fotbalistul de duminică să rămînă și în celelalte zile ale săptămînii doar fotbalist. Astăzi fiecare tînăr are largi posibilități să se desăvîrșească profesional, să-și formeze un viitor, să devină un om util societății. Așa văd eu profilul sportivului actual, înarmat cu trăsături morale și de voință, cu o ridicată conștiință cetățenească, pregătit multilateral, în pas cu viața. Doresc imens ca băiețelul meu, în vîrstă de 8 ani, să devină un bun fotbalist dar, în același timp, și un cetățean util societății".

Gheorghe NERTEA

DIN INTIMITĂȚILE GAZONULUI • DIN INTIMITĂȚILE GAZONULUI • DIN INTIMITĂȚILE GAZONULUI

ÎN CĂUTAREA UNEI „REȚETE" EFICACE

Pe LAURENȚIU MUNTEANU, prieten vechi din anii tinereții sportive, nu l-am revăzut, printr-o ciudată ordinduială a împrejurărilor, mai bine de două decenii. Mai precis, din vremea cînd încă jucam amîndoi sub culorile aceluiași club. Și tot în virtutea acelorași legi bizare, care aduc din cînd în cînd în scena vieții neprevăzutul, anul acesta l-am întîlnit într-un interval de timp destul de scurt, de două ori. O dată, astă-iarnă, ca antrenor la Cugir, venit în București pentru examenul de promovare la o categorie superioară. Și apoi, de curînd, la sfîrșitul lunii trecute, puțin timp după numirea sa la conducerea tehnică a echipei ceferiștilor clujeni.

Atunci, în iarnă, străbătînd împreună culoarul lung și rece al I.E.F.S.-ului — aproape același de odinioară, din fosta cazarmă care adăpostea și prima echipă de fotbal a Armatei — am reușit, în ritmul nostalgic al aducerilor aminte, să reconstituim în linii mari trecutul pînă aproape de granițele prezentului. Mai întîi, ca adversari, în anii cînd Laur, talentata extremă dreaptă a Mediașului, originar din Giurgiu, destrăma cu dezinvoltură apărările, puternic stimulat de prezența pe partea opusă a propriului atac, a celebrului Dobai. După aceea, în calitate de coechipieri, într-o distribuție de înaintași din care nu lipseau nume mari în fotbalul nostru de altă dată ca Gică Popescu, Mercea, P. Moldoveanu... Apoi...

— „În 1950 am schimbat Bucureștiul pe Cluj și C.C.A. pe „U". Și astfel, în orașul de la poalele Feleacului, mi-am continuat și terminat studiile universitare, absolvind facultatea de farmacie, iar în echipa tradiționalelor „șepci roșii" am jucat 6 ani buni, poate cei mai frumoși ani din viață, alături de fotbaliști de o necontestată valoare sportivă și conduită socială ca dr. Luca, dr. Georgescu, dr. Tarău, Dragoman, Moldovan, Copil I, Avram, Sabaslău și alții. La 28 de ani m-am retras din activitatea competițională. Evident, la o vîrstă la care alții poate că-și fac încă planuri mari, de perspectivă chiar. Dar, deși mai puteam să joc încă, am considerat că este mai bine totuși să las locul altuia rămînînd tot la Cluj și tot la „U"."

— Cum adică ?

— „Foarte simplu. În echipă apăruseră jucători mai tineri și mai buni decît mine. Existau de acum două alternative: să mă mulțumesc cu situația de rezervă și să fac tușă, sau să-mi găsesc, așa cum se obișnuiește în asifel de împrejurări, o altă echipă care poate mi-ar fi oferit prilejul unui refugiu sportiv de încă cîțiva ani".

LAURENȚIU MUNTEANU

— Și ai ales, ca să spunem așa, din două pe cea de-a treia.

— „Da. Pentru că numai cine a jucat într-un club universitar este capabil, să înțeleagă cu adevărat că este tare greu, dacă nu chiar imposibil, să schimbi ambianța de familie care-i unește pe jucători, atmosfera de tinerețe și elan caracteristic studențesc, cu cea ce ți-ar putea oferi un alt colectiv, oricare ar fi el în afară de „U". De aceea, renunțînd — la timp, zic eu — la activitatea de performanță (de altfel și noile obligații profesionale mi-o cereau) am continuat totuși să rămîn aproape, legat de echipa în care am cunoscut cele mai mari satisfacții în fotbal și unde m-am format ca sportiv și cetățean".

...Discuția noastră a continuat, cîteva luni mai tîrziu, la Cluj, în paza unui meci de campionat, înainte deci ca speranțele într-o mult dorită victorie pe teren propriu să se transforme în amară decepție.

— Și totuși, Laurențiu, după ani și ani, astăzi te găsești la cîrma unei alte formații decît aceia în cadrul căreia te-ai afirmat ca jucător.

— „A unei alte formații, da. Dar tot din orașul de lîngă Feleac. Am revenit, de fapt de la Cugir, la C.F.R. echipa pe care în perioada 1962—1965 am mai antrenat-o, atunci ca și acum, tot împreună cu C. Rădulescu. Și el fost jucător al Universității. Ca și o parte dintre componenții actualului lot C.F.R.-ist, care împreună cu toți ceilalți, iubesc înainte de orice Clujul și luptă pentru gloria sportivă a acestei vechi cetăți a fotbalului românesc".

— Și ce ai sperat să realizezi cu echipa de al cărei destin ți-ai legat de acum, propriul destin de antrenor ?

— „Să scăpăm, înainte de toate, de obsesia acelui blestemat loc 15, de marile emoții ale anilor trecuți, să jucăm ceva mai bine și, dacă se poate, să încercăm a privi cu mai multă încredere și în sus, spre partea mai luminoasă a clasamentului".

...Au trecut alte cîteva săptămîni de la ultima discuție cu Laurențiu Munteanu. Echipa ceferiștilor clujeni s-a instalat în fotoliul rezervat „lanternei" și așteaptă parcă resemnată viitorul. Oare aceasta — ne întrebăm noi acum — să fi fost rețeta aceea miraculoasă care alungă marile emoții și obsesia blestematului loc 15 ?

Ne vine greu să credem astăzi, că mîhnirea primelor insuccese ar putea să clatine cumva atît de timpuriu încrederea unui colectiv valoros, bine închegat și capabil de realizări prestigioase. Considerăm mai curînd debutul nesatisfăcător și primele insuccese ale C.F.R.-ului o situație trecătoare și recuperabilă. În această idee și actuala întrerupere a campionatului ni se pare oportună și poate, un sfetnic bun. Iar farmacistul Laurențiu Munteanu ar folosi un bun prilej, în această împrejurare, de a găsi și pregăti „rețeta" cea mai eficace pentru a ieși din impas cu echipa, ca să poată privi într-adevăr după aceea cu încredere, spre partea luminoasă a clasamentului.

Mihai IONESCU

O JUMĂTATE DE SECOL ÎNCHINATĂ FOTBALULUI

Un bărbat nu prea înalt, dar vînjos, se plimbă neobosit prin fotbalul românesc de vreo 50 de ani. De pe vremea cînd se juca la „Bolta rece", de pe vremea cînd „Romcomit"-ul nu exista, de pe vremea cînd era elev de școală și avea părul negru. Acum e pensionar și părul i-a albit. Dar dragostea pentru fotbal i-a rămas aceeași ca în tinerețe. Îl întîlnești unde nici cu gîndul nu gîndești.

A călcat gazonul tuturor stadioanelor țării, nu numai cele mari, de la București, de la Arad, Brașov, Cluj sau Oradea, ci și pe cele de la Slatina, de la Dorohoi sau Giurgiu. Ca arbitru. Acum, ca observator federal. L-am întîlnit în campionatul trecut ca delegat la Cluj, la Arad sau Iași. Într-o dimineață de primăvară cu ploi torențiale, l-am găsit sub o umbrelă la „Autobuzul", la un meci de Divizia C, deși mai normal era să fie acasă în halat și papuci: **„Cum ați venit pe vremea asta ?"**, l-am întrebat. Răspunsul a venit neașteptat: **„Păi, duminica asta eram liber și atunci m-a propus „orașul" observator la Autobuzul cu F. C. Caracal".**

Acum, în prima etapă, din nou întîlnire. Mai întîi pe culoarele trenului care ne ducea spre Tg. Mureș, apoi la meciul A.S.A.-Fa-cul.

Acesta este **IANCU CEAUREANU**, cel care ar putea să scrie o istorie a fotbalului nostru: ani de zile jucător, apoi arbitru, cutreierînd țara de la un cap la altul cu fluierul în buzunar. Acum a schimbat fluierul de altă dată cu creionul observatorului.

Ceea ce îți povestește și se pare că s-a petrecut de mult, tare de mult: **„La 17 ani, în 1922, eram căpitanul echipei de fotbal Oituz, înscrisă în campionatul categoriei a treia a orașului București. Eram o mină de entuziaști, în majoritate școlari: greutățile materiale, procurarea echipamentului, și celelalte cheltuieli (deplasări, taxe la federație, spălarea echipamentului) erau suportate de fiecare, cu toată dragostea pentru acest sport. Am jucat efectiv pînă în 1927. De prin 1924 eram și arbitru, după-amiaza. Dimineața — jucător. Examenul l-am dat în fața unei comisii al cărei președinte era Miti Niculescu, căpitanul Venusului".** Și uite așa se înnoadă amintirile :1930 — membru fondator al federației de fotbal, alături de Octav Luchide, Nicu Lucescu, Costel Rădulescu, Radu Istrate, Alexandru Căpățînă și alții ; 1932 — arbitru de ligă ; 1935 — arbitru federal, cel mai mare grad la acea dată ; apoi zece ani arbitru internațional, pe lista F.I.F.A. ; 1960 : ultimul meci arbitrat.

— De ce nu scrieți o carte, cu toate aceste amănunte, care i-ar interesa pe atît de mulți...

— Credeți ? Nu m-am gîndit niciodată la așa ceva !

Povestește apoi despre meciurile

IANCU CEAUREANU

pe care le-a condus. **„O dată, pe A.N.E.F., la un meci Rapid-Ungaria, 2—0 pentru Rapid, uitasem că sînt arbitru pe teren, atît de mult m-a încîntat jocul. La giulești jucau Sipoș, Auer, Baratki, Vintilă, Bogdan. A fost un meci... o încîntare".** Aflăm apoi amănunte despre jocurile Ferencvaros-Slavia Zagreb, din „Cupa Europei Centrale", de la România-R. C. Strasbourg, de la Iugoslavia-România din 1938, condus la centru de arbitrul maghiar Hertzka. Rînd pe rînd defilează prin fața noastră echipe de mare renume: S. K. Bratislava, F. C. Austria din zilele de glorie, Csepel Budapesta, Ujpest, First Viena, Leicester City etc., etc.

Iancu Ceaureanu a avut ocazia, în aceste jocuri, să arbitreze fotbaliști de mare renume internațional: Mat Busby (Anglia), Sindelar, Sesta, Hanemann (Austria), dr. Sarosi, Sebeș, Turay, Dudas, Titkos, Zsengeller (Ungaria), Glaser, Kokotovici, Sipoș (Iugoslavia), Planicka, Puc, Kopecki, Kubala, Simansky (Cehoslovacia). Iar în campionatul nostru s-au aliniat în fața sa: Emeric Vogl, Rudy Wetzer, Baratki, Petea Vilcov, Dobay, Bodola, Bindea, Rafinski, Auer, Cotormani, Sepi, Mircea David, Humis, Cibi Braun, Vintilă, Roșculeț, Cirjan, Sfera, Gică Popescu, Soni Niculescu, Ciolac și alții.

— Cunoașteți foarte bine viața stadioanelor. Ce ne puteți spune despre ea ?

— Nu pot trece fără a remarca atmosfera de perfectă sportivitate și prietenie în care ne desfășuram activitatea ca jucători și ca arbitri, în perioada de început a fotbalului românesc, convinși fiind că făceam sport pentru plăcerea noastră.

— Ați fost și președinte al Colegiului central de arbitri...

— Da, în 1968—1969. M-am convins atunci că pentru mulți arbitri, în special cei din lotul divizionar, arbitrajul nu mai este un mijloc de destindere, ci o psibilitate de a obține avantaje materiale, publicitate etc. Pentru atingerea acestor scopuri ei nu exclud intervențiile neprincipiale, birfelile, reclamațiile.

— Sînteți cunoscut nu numai ca arbitru de fotbal, ci și ca oficial de box.

— Da, boxul este o altă disciplină sportivă de care am fost atras, excelentă pentru căpătarea unei bune pregătiri fizice și pentru dezvoltarea curajului. Prin 1931 eram la sala de antrenament a maestrului Lancia, unde făceam exerciții, fără să practic efectiv boxul. Am oficiat la multe reuniuni dar tot fotbalul era cel care mă captiva. La capătul unei activități atît de îndelungate pot spune că sportul mi-a dat multe satisfacții iar decepțiile au fost repede uitate.

— Care credeți că sînt atributele unui arbitru bun ?

— Competență, bună pregătire fizică, obiectivitate și principialitate, iată singurele calități care pot să ridice un arbitru în vîrful piramidei celor mai buni.

Acestea au fost și calitățile care au făcut din **Iancu Ceaureanu** unul dintre cei mai buni arbitri din România.

Mircea TUDORAN